

3.1.2021

2. neděle po Narození Páně

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a společenství Ducha svatého se všemi námi! Amen.

„Svou cestu svěř Hospodinu, doufej v něho, on sám bude jednat.“ Ž 37,5

Píseň 534 *Ó Bože, spáso zašlých let*

Modlitba: Pane Bože, dík za minulý rok, ač tak těžký. Dík za víru, která nám dodávala sil, pomáhala nést břemena, přinášela záblesky radosti. Vyznáváme před tebou své viny: ne vždy jsme byli pravdiví, ne vždy jsme jednali v lásce. Mnohé, co jsme měli udělat, jsme opominuli, propásli. Myslíme s hanbou a lítostí na ty, které jsme nenavštívili, dokud byl čas. Myslíme také na ty, které jsme se nesnažili pochopit, které jsme nepovzbudili, na které jsme zapomněli. Pane, smiluj se, Kriste, smiluj se! Hledíme i kupředu s důvěrou a nadějí a prosíme především o Tvou přítomnost, Bože svatý, Kriste milosrdný, Duchu pravdy. Amen.

Čtení: Kaz 4,17-5,6

Píseň 674 *Přijď, Duchu svatý*

Text: L 14,25-35

Kázání: S novým rokem se nám pojí plánování, sestavování rozpočtů, úvahy o budoucnosti. Pokoušíme se utřídit si své představy, odhadovat vývoj situace, zvážit své možnosti, spočítat si náklady. Kudy se dát? Do čeho se pustit? Letos je naše plánování a rozhodování neskonalé. Má to vůbec cenu? Stejně bude všechno jinak... Jak mohu být připraven na to, co přijde, když pak nastane něco, co jsem si ani nedokázal představit?

Dnes v této souvislosti poslyšme evangelium o soli: Bůh neřídí svět. Bůh solí svět. Božím dílem není působit štěstí a neštěstí, sesílat pohromy a pak je třeba zastavovat. Božím dílem je dodávat sůl do toho, co je těžké, obtížně stravitelné, co zavání hnilobou a rozkladem. Jako působí sůl, tak působí přicházející království Boží. Co přichází s Kristem do světa, mění nevyzpytatelnou a mnohdy trudnou realitu v cosi stravitelného, ba chutného, odolávajícího rozkladu a zmrznutí.

Poslyšme dnes evangelium o soli: Bůh solí svět. A spásná slanost Božího království se šíří jako kvas. Je nakažlivá v dobrém slova smyslu. Jako úsměv dítěte, na který nelze jinak než reagovat úsměvem. Je strhující jako zpěv písně, s nímž chceme souznít. Naši předci ve víře mluvili o „sladkosti slova Božího“, které si nás podmaňuje a po němž toužíme. Bůh solí svět Kristem. Je to dobré. Kdo okusí, chce následovat Ježíše, být jako on, čerpat z něho životní inspiraci. Podílet se Božím díle solení světa.

Ježíš je následováníhodný. Nakažlivý. Strhující. Jde přece o to, šířit tu nadějnou slanost. Získat učedníky a následovníky. Proč však tady najednou mluví tak, jako by nás chtěl spíše odradit? Jeho slova jindy sladce znějící v našich uších nyní hořknou. Je to tvrdá řeč o nenávisti (tak doslova!) k vlastní rodině i k sobě samému. Myslí to vážně? - - Rozumím tomu tak, že Ježíš si zde klade podmínky, které je třeba splnit, aby zůstaly zachovány charakteristické vlastnosti, účinky soli.

Tahle pasáž odráží zkušenost církve už po několika desetiletích od Ježíšova působení. Zkušenost opakovanou dodnes. Zkušenost s tím, jak jsme – my lidé - schopni následování vytunelovat, vyprázdnit, jak naše nadšení bývá povrchní, jak dokážeme Kristovo evangelium deformovat, otupit, pokřivit, zbavit chuti. Jak naše vyznávání se mívá se skutečností našeho života. Víra je vztahem ke Kristu. Vírou jsme spojeni s Kristem. Víra jsou především postoje, vztahy, skutky. Víra je životní praxe, nejen myšlenky, přesvědčení, prohlášení. Jsme to, co děláme. Takže často nejsme těmi, kým si myslíme, že jsme.

Dobovou realitou prvních století křesťanských dějin bylo riziko, že se kvůli následování Krista člověk rozejde s vlastní rodinou a riskuje smrt ukřižováním. Spočítejte si, zda vám následovat Ježíše za

všechny možné konflikty a utrpení stojí. Raději se do toho nepouštějte, než abyste selhali a udělali ostudu sobě i Kristu Pánu.

V dnešním kontextu je rozchod s vlastní rodinou a ochota k oběti oblíbenou kartou náboženských vůdců. Bývá to ovšem manipulativní zneužití Ježíšových slov k tomu, aby vytrhli člověka z jeho vazeb a připoutali si ho k sobě. Na to pozor.

Nově se mi Ježíšovo slovo o nenávisti k vlastní rodině dostává do souvislosti s tím, jak se dnes mluví o tradiční rodině. Křesťanské rodině. Křesťanských hodnotách. Ježíš však nestaví rodinu na první místo. Na prvním místě nade všemi vztahy je vztah ke Kristu. Je to naprosto zásadní. Protože právě tzv. křesťanská rodina se často stává živnou půdou předsudků, které jsou v rozporu s Kristovým evangeliem. Mnozí psychoterapeuti by mohli vyprávět, jak těžce poškození bývají ti, kdo zažili údajně náboženskou, křesťanskou výchovu. Kde u Ježíše však najdeme uhýbání před konflikty, mlčení o problémech, falešnou autoritu, zneužívání moci a vyžadování tupé poslušnosti, opičí lásku, vynucovanou obětavost? Rodinné vztahy, láska inspirovaná Kristovým Duchem vypadá docela jinak.

Kdo nemá v nenávisti vlastní duši, nemůže být Ježíšovým učedníkem. Zní to šíleně. Chorobně, patologicky. Sebedestrukce? Sebeopření? Týž Ježíš ovšem říká: Miluj bližního svého jako sebe samého! Milující vztah k sobě není zakázán, naopak, je dobrý! Jak tedy rozumět té nenávisti k duši? V daném kontextu je řeč o rozhodnutí k následování Krista. Tak tomu rozumím: zájem mé duše není dobrou motivací k takovému rozhodnutí. Následovat Ježíše není primárně výrazem péče o vlastní duši. Bůh solí svět a my se na tom můžeme podílet. Jestli to naší duši udělá dobře, je vedlejší. Nebo dokonce, o to vůbec nejde. Zdá se, že v naší společnosti je zájem o duchovní věci. Ale je otázka, co kdo hledá. Současná spiritualita se zdá být výběrová, estetická, ritualistická. Možná jde přitom právě o to, pečovat o svou duši. Není divu. Dlouho jsme ji zanedbávali. Je to tak. O duši je třeba pečovat. Ale to není dobrý důvod, proč se dát spolu s Kristem do služby Božího solení. O svou duši pečuj jinak – modlitbou, zpovědí, zpěvem, tancem, svátostí, přátelstvím.

Zdalo by se, že oproti těm, kdo rozhodnutím následovat Krista riskovali rozchod s rodinou, utrpení i smrt, nám o nic moc nejde. Ale víra i v čase náboženské svobody a tolerance znamená rozhodnutí pro určitou životní cestu. Víra jsou především postoje, vztahy, skutky. Víra je životní praxe, nejen myšlenky, přesvědčení, prohlášení. Jsme to, co děláme. A život máme jen jeden. Čím ho naplníme?

I dnes věřit znamená riskovat. Dokážeme si spočítat náklady? Odhadnout, zda máme jisté vítězství? Nebo si máme raději předem vyjednat smír? Pokud jde o víru jako životní cestu, nedokážeme to. Nevíme, kam nás cesta s Kristem dovede. Neskončí to celé ostudou? Možná jste někteří zažili podobně jako já situace, kdy o sobě ztrácíme všechny iluze.

Ježíš tuhle pasáž o staviteli věže a o králi táhnoucím do boje končí poněkud nelogicky: „Kdo se nerozloučí se vším, co má, nemůže být mým učedníkem.“ Najednou mně to připadá osvobozující: do tohoto dobrodružství s nejistým koncem mohu jít s tím, že nic nemám, nemám našetřeno dost na stavbu celé věže, nemám za sebou žádné mocné vojsko, žádnou sílu schopnou čelit jakýmkoli nepředvídatelným protivníkům! Tohle totiž není moje stavba ani můj boj! Můj nejistý konec není nejistotou celého Božího podniku, moje ostuda, má prohra neznamenají konec Božího díla. Nemohu, dokonce nesmím spoléhat na vlastní zdroje, ale jen na to, že nám budou darovány. Živého Krista potřebujeme jako sůl. Amen.

Píseň 684 *Učiň mne, Pane, nástrojem*

Ohlášky, sbírka

Přímlovná modlitba:

Pane, prosíme za ty, kdo se museli rozloučit se svými blízkými, za ty, kdo museli opustit své sny a plány, naděje a životní koncepty, za ty, kdo jsou nemocní a sami, za ty, kdo trpí bez útěchy, kdo křičí nevyslyšeni. Za ty, kdo jsou cele odkázáni na pomoc druhých, za ty, kdo čekají na pomocnou ruku, dobré slovo, potěšující přítomnost. Prosíme za ty, kdo se oddávají iluzím, které jim přinesou jen zklamání, za ty, kdo už rezignovali. Prosíme za děti, učitele, zdravotníky, záchranáře a další, kteří dále budou pokračovat v náročné práci za ztížených podmínek. Prosíme za ty, kdo se vydávají pro druhé. Pane, pomoz důvěře, naději, lásce. Otče náš...

Poslání: Ř 12,9-15

Požehnání

Píseň 473 A *Vezmi, Pane, život můj*